

Музична освіта

УДК 378.147:[792.05:159.954.3:008]–043.83:784

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.17584761>

Методика розвитку ритмічного чуття у дітей через вокальну інтерпретацію музичних творів

Нізоміддінова Руслана

Educational Opportunities for Children and Families (м. Ванкувер, США)

<https://orcid.org/0009-0007-2119-3998>

Прийнято: 24.10.2025 | Опубліковано: 11.11.2025

Анотація: **Мета.** Метою статті є наукове обґрунтування методичних засад розвитку ритмічного чуття у дітей засобами вокальної інтерпретації музичних творів як ключового компонента музично-естетичного виховання. У дослідженні визначено сутність поняття «ритмічне чуття», його психофізіологічні передумови, а також роль вокальної діяльності у формуванні здатності дітей до цілісного музичного сприймання, ритмічної координації та художньо-виразного виконання.

Методи. Для досягнення мети використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів дослідження: аналіз і синтез наукових джерел із музичної педагогіки та психології розвитку, систематизацію емпіричних спостережень за вокальною діяльністю дітей, порівняльно-аналітичний метод для виявлення ефективних педагогічних підходів, а також моделювання методичних прийомів розвитку ритмічного слуху. Застосовано системно-діяльнісний, культурологічний і компетентнісний підходи, що дозволили комплексно розкрити процес формування ритмічної компетентності у дітей.

Результати. Установлено, що розвиток ритмічного слуху відбувається

поетапно — від мимовільного сприймання музичного пульсу до свідомого оперування метроритмічними структурами. Доведено, що ефективність формування ритмічного чуття забезпечується реалізацією принципів поступовості, наочності, поєднання вокальної діяльності з руховими вправами, елементарним інструментуванням і творчими завданнями. Визначено методичні прийоми — ритмічне імітування, тактування пісні, ритмізацію мовного матеріалу, інтерактивні ігри, вокально-ритмічну імпровізацію, які сприяють розвитку слухово-рухової координації, ансамблевих навичок, виразності виконання та активізації креативності. Обґрунтовано, що ритм у вокальній інтерпретації виступає структурною та художньо-емоційною основою музичного твору, визначаючи його естетичну цілісність.

Висновки. Систематичне використання вокально-ритмічних вправ у поєднанні з ігровими технологіями та художньою мотивацією сприяє формуванню ритмічної компетентності дітей, розвитку музичного мислення, комунікативних і когнітивних навичок. Розвиток ритмічного чуття є важливою передумовою становлення естетичного досвіду та музично-творчої активності учнів. Перспективи подальших досліджень полягають у вивченні ефективності інтегрованих вокально-ритмічних методик у процесі формування цілісного музичного сприймання дітей молодшого шкільного віку.

Ключові слова: ритмічне чуття, вокальна інтерпретація, музично-естетичне виховання, ритмічний слух, музичне мислення, вокально-ритмічні вправи, педагогічні технології.

Methodology of developing rhythmic sense in children through vocal interpretation of musical works

Nizomiddinova Ruslana

Educational Opportunities for Children and Families (м. Ванкувер, США)

<https://orcid.org/0009-0007-2119-3998>

Abstract: Purpose. The purpose of the article is to provide a scientific justification of the methodological foundations for developing children's rhythmic sense through vocal interpretation of musical works as a key component of musical and aesthetic education. The study defines the essence of the concept of "rhythmic sense," its psychophysiological prerequisites, and the role of vocal activity in forming children's ability for holistic musical perception, rhythmic coordination, and expressive performance.

Methods. To achieve the research goal, a set of general scientific and special methods was applied, including analysis and synthesis of scholarly sources in music pedagogy and developmental psychology, systematization of empirical observations of children's vocal activities, comparative-analytical methods for identifying effective pedagogical approaches, and modeling of methodological techniques for developing rhythmic hearing. The study employs systemic-activity, cultural, and competency-based approaches, which made it possible to comprehensively reveal the process of forming rhythmic competence in children.

Results. It was found that the development of rhythmic hearing occurs gradually—from the involuntary perception of musical pulse to the conscious mastery of meter-rhythmic structures. The effectiveness of rhythmic sense formation is ensured by the implementation of the principles of graduality, clarity, and integration of vocal activity with motor exercises, elementary instrumentation, and creative tasks. The methodological techniques identified include rhythmic imitation,

song beat marking, rhythmization of speech material, interactive games, and vocal-rhythmic improvisation. Their systematic application promotes the development of auditory-motor coordination, ensemble performance skills, expressiveness, and creativity. It is substantiated that rhythm in vocal interpretation acts as both a structural and artistic-emotional foundation of a musical work, determining its aesthetic integrity.

Conclusions. The systematic use of vocal-rhythmic exercises in combination with game-based technologies and artistic motivation contributes to the formation of children's rhythmic competence, the development of musical thinking, and the enhancement of communicative and cognitive skills. The development of rhythmic sense is an important prerequisite for shaping students' aesthetic experience and musical creativity. Prospects for further research include studying the effectiveness of integrated vocal-rhythmic methodologies aimed at developing holistic musical perception in primary school children.

Keywords: rhythmic sense, vocal interpretation, musical and aesthetic education, rhythmic hearing, musical thinking, vocal-rhythmic exercises, pedagogical technologies.

Постановка проблеми. Сучасна система музичної освіти дітей потребує якісного оновлення методик формування ритмічного чуття як одного з базових компонентів музичного розвитку. Ритмічне чуття, будучи ключовим елементом музичної слухової діяльності, безпосередньо впливає на здатність дитини до сприймання, осмислення й інтерпретації музичних творів, а також слугує основою для подальшого розвитку виконавських навичок, зокрема вокальних. Крім того, аналіз чинної педагогічної практики засвідчує фрагментарність підходів до формування ритмічного чуття, недостатню інтеграцію вокальної діяльності у процес ритмічного виховання та обмеженість авторських

методичних розробок, адаптованих до вікових і психофізіологічних особливостей дітей.

У контексті посилення вимог до якості музичної підготовки та актуалізації творчого потенціалу дітей виникає потреба в розробленні цілісної педагогічної методики, що розвитку ритмічного чуття через вокальну інтерпретацію музичних творів зумовлює необхідність глибокого наукового аналізу закономірностей музичного сприймання у дитячому віці, психолого-педагогічних умов ефективної вокально-ритмічної роботи, а також пошуку дієвих методичних стратегій, що забезпечують гармонійне поєднання вокальної виразності, ритмічної точності та емоційної залученості дитини до музичного процесу.

Отже, проблема дослідження полягає в обґрунтуванні педагогічних засад і методичних шляхів ефективного розвитку ритмічного чуття у дітей засобами вокальної інтерпретації, що актуалізує потребу в розробленні відповідної методики, здатної забезпечити цілісне музично-ритмічне виховання в умовах сучасної мистецької освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розвиток ритмічного чуття у дітей у контексті вокального навчання та інтерпретації музичних творів привертає значну увагу дослідників як в Україні, так і за її межами. Вітчизняні науковці, зокрема Науменко С. О., Ростовський О. М., Петрина Р. Л. [6], у своїх працях акцентують на ранньому виявленні ритмічного відчуття як однієї з провідних складових музичних здібностей дитини. Петрина Р. Л. [6] показує, що розвиток ритмічності у дітей молодшого шкільного віку потребує поєднання рухових, слухових і вокальних вправ, що сприяє формуванню комплексного музичного сприйняття. Куркіна С. В. [11] розглядає практичні аспекти організації музичної роботи в початковій школі, де ритм виступає основою інтеграції різних видів музичної діяльності.

Теоретико-методичні засади формування ритмічного чуття були закладені видатними зарубіжними педагогами Кодай З., Жак-Далькросом Е. та Орфом К., які обґрунтували необхідність синтезу співу, гри, руху та слухання як чинників активізації музично-ритмічної чутливості. Ці ідеї знайшли розвиток у працях сучасних дослідників. Самая Т. В. [7; 8] розглядає роль метроритму у вокальному виконанні, акцентуючи на його впливі на художню виразність і технічну довершеність співу. Її дослідження метроритму в естрадному виконавстві [8] засвідчує, що ритм є не лише формальною категорією, а й естетичним засобом емоційного впливу на слухача.

Сучасні емпіричні дослідження підтверджують ефективність інтегративного підходу до розвитку ритму. Awopetu A. [9] доводить, що систематичне навчання музиці з урахуванням вікових психофізіологічних особливостей дошкільників позитивно впливає на розвиток їхнього ритмічного чуття. Подібні результати демонструє Maiba O. [10], яка підкреслює важливість музично-ритмічних рухів у структурі вокально-хорової діяльності, що сприяє активізації моторних, слухових і емоційних компонентів музичного розвитку.

Zhang Z. [13] акцентує на ролі вокальної музики у психологічному розвитку дитини в різні вікові періоди, зокрема у формуванні здатності до ритмічного сприйняття як частини емоційного інтелекту. Frischen U., Degé F., Schwarzer G. [16] встановили зв'язок між процесами ритмічної обробки та когнітивними здібностями дітей, підкресливши прогностичну роль ритму у загальному психічному розвитку. У контексті цифровізації навчального процесу Li Y. [17] аналізує вплив прослуховуваної учнями музики на рівень їхньої музичної грамотності, що опосередковано відображається у здатності до розпізнавання ритмічних структур.

Питання методичної підготовки педагогів також залишаються ключовими. Мкртічян О. А. [14] окреслює систему підготовки вихователів дошкільних закладів до розвитку музичних здібностей дітей 4–7 років,

наголошуючи на потребі формування у них власної ритмічної культури. Водночас Theerapan S. [15] пропонує новаторські підходи до композиції пісень для музичного навчання дітей, які базуються на поєднанні педагогічної доцільності з естетичною привабливістю ритмічних форм.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри значну кількість наукових праць, присвячених проблематиці музично-естетичного виховання, питання розвитку ритмічного чуття у дітей засобами вокальної інтерпретації музичних творів залишається недостатньо дослідженим у сучасній педагогічній науці. Наявні дослідження здебільшого зосереджуються на загальних аспектах ритмічного виховання або інструментальному музикуванні, тоді як специфіка вокальної діяльності як інтегративного засобу формування ритмічного слуху розкрита фрагментарно. Недостатньо вивченими залишаються психофізіологічні механізми становлення ритмічного чуття у дітей молодшого шкільного віку, взаємозв'язок слухових, моторних і когнітивних компонентів у процесі вокально-ритмічної діяльності, а також педагогічні умови, що забезпечують ефективне поєднання співу, руху та елементів творчої імпровізації.

Формулювання цілей статті (постановка завдання).

Мета статті – аналіз методики розвитку ритмічного чуття у дітей засобами вокальної інтерпретації музичних творів як засобу музично-естетичного виховання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розвиток ритмічного чуття у дітей нерозривно пов'язаний з етапами їх психофізіологічного дозрівання. У ранньому віці сприймання музичного ритму відбувається здебільшого через рухові реакції, тобто інстинктивно плескають у долоні, притупують ногами або гойдаються в такт енергійній музиці. Така мимовільна синхронізація з ритмічним пульсом виступає природженим механізмом становлення ритмічного слуху, що надалі формує основи музичності дитини.

Як зазначала Т. Лісовська, емоційне переживання музики формується саме через ритм і лад, які є головними чинниками музичного розвитку дитини [1, С. 33]. Психолог С. Наumenко підкреслював, що здатність дитини сприймати та відтворювати ритм є визначальною умовою розвитку музикальності [5].

Психофізіологічні дослідження підтверджують поступовий характер дозрівання здатності до метроритмічного сприймання. У дошкільному віці діти ще не мають свідомого уявлення про ритм, проте реагують на нього на рівні інстинктивних рухів [3; 6]. Саме на цій підставі методологія Е. Ж. Далькроза ґрунтується на активному залученні рухів тіла для формування музичного чуття. У віці 3–4 років діти здатні наслідувати прості ритмічні структури, повторюючи їх плесканням або простукуванням. Однак через нестійку увагу та недостатній рівень моторної координації ці дії можуть бути неточними.

Важливою педагогічною метою цього етапу є розвиток почуття метру, тобто здатності відчувати рівномірну пульсацію та розрізняти сильні й слабкі долі такту. У контексті поставленої мети доцільним є використання рухових вправ, зокрема марширування, ритмічного відбивання акцентованої долі такту або відтворення диригентських жестів у дво- чи тридольному метрі.

У молодшому шкільному віці (6–10 років) формується більш усвідомлене ритмічне чуття. Діти починають опановувати поняття тривалості звуків і пауз, рахувати долі такту та засвоювати елементарні ритмічні формули. Однак складніші ритмічні структури (як-от пунктирний ритм або синкопа) продовжують викликати труднощі. Зокрема, пунктирний ритм часто сприймається неточно і діти можуть «вирівнювати» його або ігнорувати короткі ноти, порушуючи пульсацію.

З метою подолання цих труднощів доцільним є попереднє ознайомлення з ритмічним рисунком поза контекстом вокального твору. Практика показує ефективність вправ, що передбачають простукування ритму олівцем або плескання кожного такту перед безпосереднім виконанням [2].

Отже, формування ритмічного чуття в дітей потребує врахування їх вікових і психофізіологічних особливостей. Методика навчання повинна реалізовувати принцип поступовості – від формування відчуття основної пульсації до засвоєння складніших метроритмічних структур.

Вокальна інтерпретація музичного твору є творчим процесом розкриття його художнього образу засобами голосу. Для повноцінного втілення композиторського задуму виконавець має глибоко осягнути всі компоненти музичної мови, зокрема мелодію, гармонію, динаміку, тембр та, безумовно, ритм. Саме ритм становить конструктивну основу, на якій організовано мелодичну лінію, текстовий компонент, а також загальний темпоритмічний рух твору. Від якості його відтворення значною мірою залежить виразність і художня переконливість вокального виконання [7, С. 589].

Вчена Т. Самая наголошує, що ритм є «першоджерелом формування динамічного мислення музиканта» [8, С. 372]. У цьому сенсі він виступає своєрідним «скелетом» музичного часу, тобто внутрішньою метричною сіткою, яка забезпечує стабільність темпу, чіткість ансамблю та логіку інтонаційного розвитку. Тому професійні вокалісти значну увагу приділяють ритмічним вправам і роботі з метрономом, оскільки навіть при наявності добрих вокальних даних, без сформованого ритмічного чуття технічно точне виконання стає неможливим.

У процесі вокально-хорової роботи з дітьми ритм відіграє багатофункціональну роль. По-перше, ритмічна організація музики істотно полегшує запам'ятовування мелодії й тексту. Методика ритмізації мовлення виявилася особливо ефективною в роботі з молодшими школярами: перед початком співу діти промовляють текст у ритмі мелодії, спочатку повільно та з чіткою дикцією, поступово наближаючись до цільового темпу. Такий підхід сприяє одночасному розвитку ритмічного чуття, пам'яті й дикції [4, С. 122].

По-друге, ритм визначає характер виконання, стилістичну приналежність і настрої пісні. Наприклад, танцювальні жанри (марші, польки, вальси) потребують відчуття чіткого, «пружного» пульсу; джазові композиції передбачають володіння синкопованим свінговим ритмом; а народні колискові вимагають плавного, монотонного ритмічного малюнка, що наслідує рухи заколисування. Завданням педагога є спрямування уваги дітей на ці ритміко-стилістичні особливості, а також демонстрація того, як ритм пов'язаний із настроєм, образністю та змістовим навантаженням пісні.

По-третє, на етапі вдосконалення вокальних навичок ритм стає засобом художньої інтерпретації. Діти старшого віку (передусім учасники вокальних ансамблів) поступово опановують елементи агогіки, насамперед, свідомі відхилення від строгої ритмічної структури задля виразності. Використання прийомів *rubato*, сповільнення або прискорення темпу може посилити емоційне враження, наприклад, уповільнення приспіву підкреслює урочистість, а прискорення фіналу – емоційне піднесення.

Таким чином, ритм у вокальній інтерпретації має не лише технічне, а й виразове значення. Він є структурною опорою та засобом емоційного впливу, що дозволяє дитячому виконавцеві розкрити музичний образ у всій його глибині й багатовимірності. Формування ритмічного чуття в дітей повинно бути системним, поетапним і методично обґрунтованим, з урахуванням вікових особливостей сприймання та розвитку виконавських навичок.

Ритмічне чуття як одна з базових компонент музичних здібностей формується в дітей поступово, і ступінь його сформованості значною мірою залежить від якості організації педагогічного процесу. Отже, можна стверджувати, що ефективність розвитку ритмічного слуху обумовлюється наявністю певних педагогічних умов, а саме: цілеспрямовано спланованих форм, методів і прийомів, які забезпечують інтегрований вплив на слухову, моторну та емоційну сфери дитини.

Першою ключовою умовою є поєднання вокальної діяльності з рухом і елементарним музикуванням. Саме залучення рухової активності відповідає віковим особливостям дітей та забезпечує природне опанування метроритмічної структури музики. Під час занять діти виконують прості хореографічні або імітаційні рухи в супроводі співу, зокрема марширування в такт маршу, оберти у вальсі, притупування в польці тощо, що сприяє розвитку відчуття пульсації, метричних акцентів, зняттю психофізіологічного напруження та активізації загального тону. Водночас доречно впроваджувати елементи елементарного музикування за методикою Карла Орфа, коли діти ритмічно супроводжують спів гри на простих інструментах (трикутник, маракаси, бубон, дерев'яні ложки). Такий підхід формує ритмічну організованість, координацію та ансамблеве мислення.

Другою важливою умовою є використання ігрових форм і творчих завдань, що відповідає провідному типу діяльності дітей молодшого віку – грі. Навчальний процес, побудований на змагальних, казкових або креативних формах, викликає позитивну емоційну реакцію, стимулює пізнавальну активність і дозволяє засвоювати ритмічні структури ненав'язливо, у процесі імітації чи імпровізації. До ефективних прийомів належать ігри на впізнавання пісні за ритмом, ритмічні діалоги (питання–відповідь), ритмізація мовного матеріалу (наприклад, ритмізація власного імені або складання коротких віршів за заданим ритмічним малюнком). Як зазначає С. О. Науменко, творче виконання подібних завдань не лише розвиває ритмічне чуття, а й сприяє розвитку мовлення, уяви та асоціативного мислення [5, С. 33].

Третьою необхідною умовою є систематичність і поступовість у ритмічній роботі. Формування ритмічного слуху має здійснюватися на постійній основі. Тобто кожне заняття з музики або вокалу повинно містити ритмічний компонент. Важливо дотримуватись принципу поступового ускладнення – від простих тривалостей (чверті, восьмі ноти) до більш складних

структур (пунктирні ритми, синкопи, зміна метру). Нові поняття доцільно вводити на знайомому музичному матеріалі, одразу демонструючи практичну доцільність засвоєного. Крім того, педагог має приділяти увагу індивідуальним труднощам учнів, застосовуючи цілеспрямовані корекційні вправи у випадках нестійкого темпу або слабкого відчуття метру.

Четверта умова передбачає усвідомлення зв'язку ритму з художнім образом музичного твору. Для дітей важливо розуміти не лише технічну сторону виконання, а й її художній зміст. Ритм має сприйматися як засіб емоційної виразності, як «каркас», на якому базується характер пісні. Вправи з ритмічного відтворення доречно супроводжувати образними інструкціями: *«цокаємо, як годинник», «простукуємо, як барабанички», «пливемо, як човен по хвилях»*, що дозволяє інтегрувати ритмічні завдання в загальну систему роботи над інтерпретацією твору, створює внутрішню мотивацію та забезпечує емоційно забарвлене, виразне виконання.

Таким чином, ефективність розвитку ритмічного чуття у дітей у процесі вокального навчання забезпечується реалізацією низки взаємопов'язаних педагогічних умов, серед яких особливої уваги заслуговують інтеграція співу з руховою активністю та елементарним інструментуванням, застосування ігрових форм, систематичність ритмічної роботи, а також художня мотивація кожного ритмічного завдання, що сприяє не лише засвоєнню ритмічного матеріалу, а й комплексному розвитку музичності, комунікативних і творчих здібностей дитини.

Розвиток ритмічного чуття у дітей потребує не лише сприятливих психофізіологічних передумов, а й методично виваженого педагогічного впливу. Важливу роль у цьому процесі відіграють конкретні методики, вправи та прийоми, що забезпечують системне тренування слухово-рухової координації, формування внутрішнього пульсу, розуміння метру, темпу та

структури музичного часу. Ефективність таких засобів зумовлена їх інтеграцією у вокальну практику та орієнтацією на вікові особливості дітей.

Однією з базових методик є *ритмічне імітування, або «відлуння»*, що полягає у повторенні дітьми ритмічного рисунка, заданого педагогом (у формі плескання, притупування чи проголошення складів “та-ти-ти” тощо). Цей прийом може варіюватися: поступове ускладнення ритму, зміна темпу, діалог між групами («табори»), імітація ехо-співу – все це створює ігрову мотивацію й водночас тренує точність, слухову увагу, здатність до ритмічного дублювання. За рахунок миттєвого зворотного зв’язку діти вчаться реагувати швидко і точно, що є особливо цінним у колективному співі.

Іншою важливою методикою є *тактування пісні під час виконання*, що дозволяє сформувати відчуття метру на тілесно-кінетичному рівні. Діти, відбиваючи дво- або тридольний такт під час співу, краще усвідомлюють структуру фрази, місце сильних та слабких долей. Спочатку це здійснюється колективно, потім – індивідуально, коли кожен учень виконує роль «диригента». Такий прийом допомагає синхронізувати вступи, підвищує ансамблеву узгодженість і створює умови для глибшого розуміння метроритмічної основи музичного твору.

Особливе місце у формуванні ритмічного слуху посідає *використання мовного матеріалу – лічилок, віршів, скоромовок*. Завдяки природній ритмічності дитячого фольклору ці елементи виступають ефективним засобом тренування ритмічних моделей. Наприклад, лічилка «Раз, два, три, чотири» ілюструє розмір 2/4, «Їхав зайчик через міст» – пунктирну структуру, а фраза «Гоп, кицька, на пічку» містить синкопу. Крім того, проговорення тексту з ритмічними супроводами (плескання, притупи) дозволяє дітям, навіть не усвідомлюючи, засвоювати складні ритмічні формули, які надалі легше переносити на вокальний матеріал.

У системі інтерактивних вправ вагоме місце займає гра «Музичний світлофор», спрямована на розвиток чутливості до динаміки та темпу. Згідно з правилами, педагог показує кольорові сигнали: зелений означає спів голосно і швидко, жовтий – помірно, червоний – тихо і повільно. Зміни вказівок під час виконання пісні змушують дітей миттєво адаптувати характер свого співу до нового режиму.

Особливу увагу слід звернути на *вокально-ритмічну імпровізацію*, що поєднує ритмічні та інтонаційні компоненти музичної мови. Методика передбачає виконання групою учнів простого ритмічного остинато (наприклад, плескання у двохчвертковому метрі), у супроводі якого окремі учасники вигадують і виконують короткі мелодії на довільні склади. Дана вправа дозволяє учням не лише відчувати стабільність пульсу, а й розвинути музичне мислення, самостійність, здатність до співтворчості. Зміна ритмічного супроводу дає змогу формувати навички варіативного інтонування відповідно до структури ритму.

Усі перелічені методики мають спільні характеристики: вони активізують багатоканальне сприйняття (слухове, моторне, мовне), спираються на ігрову мотивацію, розвивають здатність до координації й ритмічного узгодження у груповому середовищі. Їх систематичне використання дозволяє не лише сформувати ритмічну компетентність, а й розвивати музичне мислення в єдності з емоційною виразністю.

Таким чином, розвиток ритмічного чуття в умовах вокального навчання набуває максимальної ефективності за умови цілеспрямованого використання комплексних методик і вправ, адаптованих до вікових можливостей дітей. Через спів, рух, гру, імпровізацію діти не лише засвоюють ритм як структурний елемент музики, а й вчаться орієнтуватися у музичному часі, керувати динамікою та темпом, взаємодіяти в колективному просторі, що не тільки

збагачує їх художній досвід, але й сприяє розвитку загальних когнітивних, мовленнєвих і соціальних навичок.

Висновки. Розвиток ритмічного чуття у дітей засобами вокальної інтерпретації музичних творів є багатокомпонентним педагогічним процесом, який потребує врахування психофізіологічних особливостей дитячого віку та реалізації принципу поступовості у засвоєнні метроритмічних структур. Доведено, що інтеграція співу з руховими вправами, елементарним інструментуванням та ігровими формами навчання сприяє формуванню здатності до відчуття пульсації, метричних акцентів і складних ритмічних малюнків, водночас стимулюючи розвиток слухової, моторної та емоційної сфер. Вокальна інтерпретація, що поєднує ритмічну організацію з художньо-емоційною виразністю, забезпечує не лише точність інтонування, але й глибше розуміння музичного образу. Отже, методично обґрунтоване застосування вокально-ритмічних вправ у поєднанні з творчими завданнями та систематичністю педагогічного впливу створює оптимальні умови для формування ритмічного слуху, розвитку музичного мислення й збагачення загального музично-естетичного досвіду дітей.

Перспективи подальших досліджень полягають у дослідженні ефективності вокально-ритмічних методик у формуванні цілісного музичного сприймання дітей та їхньої здатності до художньо-виразного відтворення музичних творів.

Список використаних джерел

1. Лісовська Т. А. Теорія і методика музичного виховання : навчально-методичний посібник. Миколаїв, 2022. 330 с.
2. Москаленко В. Д. Лекції з музичної інтерпретації : навч. посіб. Київ: НМАУ ім. Чайковського, 2013. 134 с.

3. Матвієнко С. І. Теорія та методика музичного виховання дітей дошкільного віку: навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 297 с
4. Мрочко В. М., Кириченко І. О. Методичні аспекти розвитку музично-ритмічних умінь майбутніх викладачів естрадного співу. *Інноваційна педагогіка*. 2019. Вип.17 (т.1). С. 120–123.
5. Науменко, С. І.. Основи вікової музичної психології: Український центр творчості дітей та юнацтва. Київ, 1995. 103 с.
6. Петрина Р. Л. Формування відчуття ритму у дітей молодшого шкільного віку : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : 24.00.02. Львів, 2018. 20 с.
7. Самая Т. В. До питання метроритму у сучасному вокальному виконанні. *Science, Society, Education: Topical Issues and Development Prospects*. Харків, 2020. С. 586–590
8. Самая Т. В. Особливості музичного метроритму в естрадному вокальному виконавстві. *АРТ-платФОРМА*. 2020. Вип. 23. С. 366–385.
9. Awopetu A. Psychological Bases of Formation of Sense of Musical Rhythm in Preschool Age Children. *International Journal of Elementary Education*. 2025. Vol. 14, № 3. P. 55–59
10. Maiba O. The Role of Musical-rhythmic Movements of Children of Preschool Age in the Process of Vocal-choral Activity. *Journal of History Culture and Art Research*. 2019. Vol. 8, № 3. P. 285–292
11. Куркіна С. В. Особливості реалізації музичної роботи з учнями початкових класів на уроках «Мистецтва». *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2023. Вип. 211. С. 161–168. URL: <https://pednauk.cusu.edu.ua/index.php/pednauk/article/download/1659/1619>
12. Ярошенко І. В. Розвиток відчуття ритму в музично обдарованих дітей старшого дошкільного віку засобами логоритміки в умовах дистанційного

навчання: дис. ... д-ра пед. наук. Інститут обдарованої дитини, 2025. URL:
https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746761/1/Дисертація_Ярошенко%20І.В..pdf

13. Zhang Z. Вокальна музика як фактор психологічного розвитку дитини в різні вікові періоди. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2022. № 58, ч. 2. С. 149–156. URL: http://aphn-journal.in.ua/archive/58_2022/part_2/58-2_2022.pdf#page=149

14. Мкртічян О. А. Система підготовки вихователів закладів дошкільної освіти до розвитку музичних здібностей дітей 4–7 років: дис. ... д-ра пед. наук. Харківський національний університет імені Г. С. Сковороди, 2021. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/bitstreams/3d32a5a6-a1df-4a32-8da7-d06698f0f658/download>

15. Theerapan S. Song composition for early childhood music teaching activities. *Rast Musicology Journal*. 2025. Vol. 13, No. 2. P. 141–160. URL: <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/4677550>

16. Frischen U., Degé F., Schwarzer G. The relation between rhythm processing and cognitive abilities during child development: The role of prediction. *Frontiers in Psychology*. 2022. Vol. 13. Article 920513. URL: <https://www.frontiersin.org/journals/psychology/articles/10.3389/fpsyg.2022.920513/pdf>

17. Li Y. How does the music that students listen to affect their level of musical literacy? Comparative analysis of Chinese students' musical literacy formed with modern online technologies in the context of music and non-music academic majors. *Interactive Learning Environments*. 2024. Vol. 32, No. 8. P. 4688–4702. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/10494820.2023.2205895>

ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ:
НАУКОВІ ЗАПИСКИ